

REGIONÁLIS TANÁCSKOZÁS
DEBRECEN
2011.04.19.

Helyszín: **DEBRECEN** Thomas Mann u. 49.DAB Székház Konferenciaterem (fsz.)

Időpont: 2011.04.19.

Tinódi Imre – FOE Elnökségi Tag, az Etikai Bizottság Elnöke

Tisztelettel köszöntöm a megjelenteket a FOE immár hagyományosan megrendezett regionális értekezletén. Engedjék meg, hogy bemutatkozzam: Tinódi Imre vagyok, a FOE Etikai Bizottságának az elnöke. Szeretném bemutatni a mai előadáson résztvevő bíró asszonyokat, illetve bíró urakat.

- **A Debreceni Ítéltábla részéről dr. Erős Károlyné Dr. Vojvoda Ildikó**
- **Dr. Szűcs Lajos:** bírósági ítéletek
- **Dr. Kiss István kollégiumvezető a gazdasági szakágról a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság képviselőjeként:** Cstv. 49. d §-val az értékesítés új rendelete szerinti lebonyolítása, a felszámolás- végelszámolás elektronikus ügyintézése
- **Zólyominé Fekete Zsuzsanna a Nemzeti Adó és Vámhivatal Észak-Alföldi Regionális Főigazgatóság:** a felszámolási eljárások során felmerülő aktuális kérdései és az együttműködés javításának feladatai
- **Makrai Attila a Kiemelt Ügyek Vizsgáló Osztályának vezetője pénzügyőr szakszolgálatvezető, a NAV Észak-Alföldi Bűnügyi Igazgatóság:** a bűnügyi főigazgatóság kapcsán felmerült aktuális kérdésekről. Azt hiszem, mindannyian tudjuk, hogy az ügyészség áthelyezte az nyomozóhatóságok illetékességét, miszerint az eddigi felszámoló székhelye szerinti illetékesség helyett most az adós gazdálkodó szervezet székhelye szerint kell beadni feljelentéseinket.

Rég találkoztunk. Másfél éve volt utoljára itt Debrecenben FOE rendezvény. Abban az időszakban a törvénymódosítást követően szeptember 1. és november között csak polemizáltunk erről a törvényről, ami rendesen átforgatta a felszámoló életét. Azóta sok minden megváltozott, hiszen elektronikus kijelölés lett, megváltozott a munkamenetünk, egészen máshogy kell végeznünk az eljárásokat. Viszont lett új alkotmányunk, amit tegnap meg is szavaztak. Valószínű, hogy előbb vagy utóbb lesz új csődtörvényünk is, talán már tavaszra. Addig is a most meglévő törvényi keretek közt kell a problémáinkat megoldani és megbeszélni. Reméljük, ezzel az előadás sorozattal tanulnak az eseti döntésekből, és állásfoglalásokból.

Dr. Erős Károlyné Dr. Vojvoda Ildikó

Előre is elnézést kérek, hogy ad-hoc dolgokat fogok mondani, de a kolléganőm, aki felkészült, beteg, s én csak a beugró vagyok. Az ő általa választott témáról fogok néhány szót elmondani. A debreceni bírók annyi előnnyel rendelkeznek, hogy mi már átbeszéltük velük a **Cstv. 63/B** szakasszal kapcsolatos tapasztalatainkat. Bizonyos kérdésekben kompromisszumos, illetve működtethető megoldásra jutottunk, bizonyos kérdések azonban még változatlanul nyitottak. Egyfelől jogszabálymódosítást igényelnének, másfelől, a gyakorlat kialakít majd valamiféle praktikát, ha lesz rá ideje, ugyanis ha újabb jogszabályt fogunk kapni, akkor bizony a mostani rendelkezéseket és próbálkozásokat is el kell felejteni. Mindenesetre egy ideig működtetni kell, ha lehet egységesen.

Nyilván mindenki észlelte, hogy a 63/B. megint egy gyöngyszem az utóbbi évek jogszabály alkotásain belül. Gyaníthatóan jó szándékból, s bizonyos, ha nem is feltétlenül jó, de érthető szándékból készült. De meglehetősen szerencsétlenül sikeredett a szövegezése: ha valaki elkezd szavanként tagolni és értelmezni, és különösen összenézi a részben még szerencsétlenebb miniszteri indoklásokkal – melyek helyenként kifejezetten ellentmondásosak, vagy nem tűnik kompatibilisnek a jogszabály szövegével - akkor elbizonytalanodik. A kérdések, amiket ezzel kapcsolatban fel kell tenni, azok felteendőik és megválaszolandók és majd a gyakorlat fogja kialakítani, hogy mi lesz az területenként, amit ebből követni fognak. Abból a célból mondom el, amire eddig jutottunk, hogy azon a területen, amin önök dolgoznak, egy egységes gyakorlat alakuljon ki, ami már önmagában véve hasznos lenne.

Azt is előre kell bocsátanom, hogy mi csak gondolkodunk, előre gondolkodunk a szakma érdekében, és elsősorban az elsőfokú kollégák érdekében, mert a másodfokú bíróságok mindig fáziskésében vannak. Első fokon, a frontvonalon azonnal megjelennek a kérdések, és kiáltanak a megoldásért, és tapasztalat szerint általában többféle megoldás alakul ki, mire elkerül a másodfokú bírósághoz, ami szükségszerűen fáziskésést okoz.

63/B-t érintő döntés - mivel ez 2010. szeptember 1-től működik - a módosítás hatálya alatt indult felszámolásokra vonatkozhat, ezért már néhány született is. Még komolyan a másodfokú bírósághoz ilyen határozatok azonban nem kerültek fel. Tehát nekünk még nem kellett azon gondolkodnunk, hogy mit írunk le az esetleg archivált, vagy mások által előhívható határozatokban, amit esetleg követendőnek lehet tekinteni.

Pár szót szólnék arról, milyen problémát észlel a tábla, amiben erősíteni kellene a felszámolóknak a tevékenységét, a felszámolói munkát.

A felszámoló felmentésével kapcsolatos szabályok - nyilván mindenki észlelte - radikálisan változtak. 12 féle okból lehet kérni a felszámoló felmentését, és ezt meg is teszik. Tapasztalatunk szerint egyre gyakoribb, egyre többször élnek vele, egyre jobban kimunkált határozatokat kapunk és a kérelmek is egyre alaposabbak. A kontroll egyre nagyobb és a jövőben is számolni kell azzal, hogy a felmentési kérelmek tovább fognak szaporodni. Ezért fokozottan oda kell figyelni arra, hogyan végzik a felszámolók munkájukat. Nyilván a gazdasági válság is okozza, hogy mindenki fut a pénze után. Nagyon felkészült, és komoly felszámoló felmentése iránti kérelmek érkeznek, amelyeket már nem lehet a legnagyobb lojalitás, együtt érző szándék mellett úgy kezelni és azzal háritani, hogy sok felszámoló munkája, és aprót tévedett. Nagy tévedésekkel találkozunk, amik esetenként olyan súlyos gondatlan eljárások, amik maguk után kell, hogy vonják a felmentést. Bizonyára értesültek róla, hogy most már megindultak az ilyen eljárások. Esetenként ezek büntető feljelentéssel is párosultak.

A kifogás, észrevétel problematikája - számomra érthetetlen, hogy képtelenek úgy megoldani - különösen nagyobb felszámolói ügyekben - hogy a közbenső mérlegek, kifogások elhatárolási kérdéseire odafigyelnek: tehát ha észrevétel, azt észrevételként, ha kifogás, azt kifogásként kell kezelni. A másik, ami csak a bíróság nagy munkaterhének köszönhető, hogy nincsenek emiatt tömegével bírságok, de előbb-utóbb erre sor fog kerülni, ugyanis az egy megengedhetetlen felszámolói magatartás, hogy egyszerűen mulasztásban hagyják a bíróságot, nem küldik meg az észrevételeket, amiket kapnak a felszámoló közbenső mérlegre, s emiatt hatályon kívül kell helyezni a közbenső mérleget jóváhagyó végzést. A bíróság nem mulaszt. A felszámoló mulasztása vonja maga után ezt a kényszerű intézkedést. Ha nem járna annyi macerával, a jövőben, mindenképpen indokolt lenne a felszámoló megbírságolása.

63/B - ez radikális változáson esett át, gyakorlatilag minden intézkedésében. Annyiban változatlan a helyzet, hogy a **hitelezőket továbbra is fel kell szólítania a felszámolónak**, hogy tegyék meg nyilatkozataikat arra vonatkozóan, hogy ismeretében vannak-e olyan információknak, mely lehetővé teszi az eljárás általános szabályok szerint lefolytathatóságát, vagy tudnak-e valamilyen vagyonról? A felszámolók között esetenként elő is fordult, hogy e tekintetben hiányosságot észleltünk, pl. a felszólítás nagyon szűkszavú volt. Rendszeresen előforduló hiba volt, hogy küldtek egy postakönyv kivonatot, hogy megküldtük a hitelezőknek a tájékoztatást, de vagy nem tűzték mellé, hogy milyen tájékoztatást küldtek, vagy nem volt az iratban tetten érhető, hogy miről volt a hitelező tájékoztatva. Mivel nem sírt senki, nem szólt emiatt a bíróság sem. Holott az lenne az elvárható, hogy a hitelezőknek küldött tájékoztatás - ami gyakran szűkebb szavú, mint amit a bíróság

utóbb kap - legalább egy példánya is a bíróságra csatolt iratok között legyen. Gyakran előfordult, hogy a hitelezőknek szóló felszólítást úgy kellett „kicsikarni” a felszámolótól, fel kellett hívni rá a figyelmet, illetve utóbb kellett ezt pótoltatni. Ez a felszámolók érdeke is, hogy történjen meg időben, hiszen a mostani szabályok szerint az állam jobban fizeti az általános szabályok szerinti eljárás lefolytatását, ugyanis ott az állami költségvetésből kifizethető, illetve a díj fedezeti alapról fizethető része a felszámolói díjnak. Korábban az egyszerűsített eljárást volt jobb preferálni, most az általános szabályok szerinti a kedvezőbb.

Volt egy értekezlet, aminek ez volt a tárgya: el lehet-e fogadni akkor is az általános szabályok szerinti befejezésre irányuló indítványt, ha az egyszerűsített feltételei állnak fenn. A szakma úgy foglalt állást, hogy egyértelműen szabályozza a jogszabály, mik azok az esetek, amikor egyszerűsített felszámolásnak van helye. Ezek a feltételek megfogalmazottak, ha a költségek a várható felszámolási költségekre sem elegendők, vagy pedig ha technikai lebonyolíthatatlanság áll fenn, akkor nem lehet a felszámoló választására bízni, hogy melyiket kéri. A 2. kérdés teljesen nyilvánvaló, ha technikailag lebonyolíthatatlan, akkor lehetetlen megfelelni az 56. szakasz és a záró mérleg benyújtásáról kötelezendően készítendő mellékletek benyújtási kötelezettségének. Hiszen, ha technikailag lebonyolíthatatlan, akkor fogalmilag kizárt, hogy megérkezessen a bírósághoz, hiszen egy olyan kérelmet, anyagot, amiből szinte minden hiányzik, annak jóváhagyását nyilvánvalóan csak megtagadni lehet. Végül a bírói kar úgy foglalt állást, amikor a feltételek adottak, akkor az egyszerűsítettet kell kérni, akkor is, ha annak finanszírozhatósága, illetve az azzal elérhető költség kevesebb.

Azt, hogy ebben a jogszabályban differenciálnak, hogy az egyszerűsített jelentésre észrevételt, az abból megismert adatokra kifogást lehet benyújtani, ezt őszintén szólva nem értem, hogy ez a különbségtétel miért van. Ez a kifogás egyszerűsített esetében értelmezhetetlen, hiszen akkor nem lehet az 56. szakaszos zárásról beszélni. Nyilvánvalóan csak 51. szakaszos kifogásról lehet szó, az 51. szakaszos kifogás pedig miután nem közbenső mérlegből megismert adatokkal összefüggő vagy egyéb 56. szakasz alapján előterjesztett záró anyaggal összefüggő, fogalmilag kizárt, hogy egy egyszerűsített határozatot, záró végzést meg lehessen hozni addig, amíg a kifogás el nincs bírálva, ami csak 51. szakaszos lehet. Tehát annak megfelelően fellebbezéssel támadható. Ez a különbségtétel nem volt így érthető, mert az észrevételt is vizsgálni kell, az észrevétel elbírálásáig sem lehet meghozni a záró végzést egyszerűsített esetén. A kifogás esetén sem lehet meghozni, külön azt kimondani nem lehet, hogy csak együtt támadható a záró végzéssel, mert az csak az 56. szakaszos jogszabályhoz rendeli a normaszöveg. Ezért azt külön el kell bírálni. Egy külön határozattal le lehet választani az egyszerűsített anyagról. Nem hiszem, hogy ez nagyon gyakorlatias lenne. Mert egy olyan felszámolási eljárásban, ami technikailag lebonyolíthatatlan: anyag nincs, vagyon nincs, általában senki semmit nem tudott felhívásra közölni. Nehéz elképzelni olyan, ebből az anyagból megismert adatot, amit valaki egy észrevétellel nem tud elrendezni, hanem kifejezetten kifogás kell ellene. Ez már arra enged következtetni, hogy itt már másról van szó, ez az eljárás nem biztos, hogy egyszerűsített szerinti eljárás.

Van ebben a jogszabályban két lényeges kérdés. **A szervezet vezetőjének a marasztalhatósága, amit a 6. bekezdés vezetett be, és „a kezesként felel” kitétel.**

A kezesként felel kitétel az egyszerűbb kérdés, melyben egységesen foglalt állást a bíróság és gondolom, Önök is úgy látják, hogy ez ebben a felszámolási eljárásban gyakorlatilag nem működtethető. Ez egy olyan felelősséget megállapító szabály, akár a Cstv. 54., hogy a felszámoló miért felelhet, de nem ebben az eljárásban, hanem, ha ellene eljárás indul. Úgy gondolom, hogy ez a kezesi szabály is arról szól, hogy a többségi tulajdonos, egy egyszemélyes kft. esetében a minősített többségi vagy a szervezeti többségi részesedéssel rendelkező tagja, vagy egyszemélyes vállalkozó felel kezesként. Külföldi székhelyű vállalkozás esetében is, akit megjelöltek. Ebben az eljárásban ezzel nem kell foglalkozni. Annak, akit sérelem ér egy egyszerűsített módon befejezett eljárással, ezt majd annak kell kitalálni, hogy ezt ő hogyan gondolja működtetni. A saját igénye kielégítetlen volt, ezt az eljárást már nem a felszámoló, hanem a hitelező indítja. Gyanítom, hogy ezt már csak a saját követelése erejéig indíthatja.

Szóba nem kerülhet **olyan követelés, ami a 33/A vagy a 63 szakasz esetében** felmerülhet, hogy kikérheti a saját igényére, kikérheti a kollektív igényre. Nyilván nem merülnek fel ugyanazok az illeték kiszabási kérelmek, amik a 33/A-nál - pl. egyszerű, meg nem határozható pertárgy értékű eljárás-e vagy nem. Az én személyes véleményem szerint ugyanis ezzel lehet elhárítani azt, hogy egy 63 szakaszos 33/A szakaszos per, ami egyébként együtt, egymás mellett, egy időben folyamatban lehet a bíróságon. Nem zárja ki a két per egymást, sőt egymásra épül, s ha még mindig folyamatban van, akkor össze is egyesítendő. Tehát, ha az ilyen perek párhuzamos léte megengedett, akkor a kétszeres illetékezés nem tűnik korrektnek. Én azt támogatom, hogy a 33/A-s sima megtámadási per legyen, függetlenül az összhitelezői igénytől, amelynek érdekében a megállapítási pert indítják. A 63 szakaszos pedig ahhoz a követeléshez kötötten illetékező, amilyen követelést támasztanak. Ez is érinti a felszámolókat, hiszen mindkét típusú pert indíthatja a felszámoló is.

A szervezet vezetőjének marasztalhatósága: ez a téma sok kérdést vetett fel, és tanácstalanok voltunk. Részben diszharmónia a miniszteri indoklás és a normaszöveg között, hogy a vezetőt kötelezi, a jogszabály szerint: az adósgazdálkodó szervezet vezetőjét az eljárás költségének viselésére kötelezi ha, ...

Újabb gondolatokat vet fel: kinek kell ezt vizsgálni, kinek kell ezt ellenőrizni? Ez az egyszerűbb kérdés. Véleményem szerint a felszámolónak. Ha a javaslatát ő teszi meg, akkor induljunk el onnan, hogy akkor javaslatra kell ezt a jogszabályt alkalmazni? A miniszteri indoklás azt mondja, hogy kötelezheti. Ehhez képest a normaszöveg kijelentő módban azt mondja, hogy kötelezi. Én csak úgy tudom elképzelni, hogy kötelezheti. Ha a feltételek adottak, akkor kötelezi. Így érinthető össze a két szóhasználat. A bíróság nem hivatalból teszi ezt, a felszámolónak - mivel ez a jogszabály ezt a kötelezettséget beiktatta - erre valamiféle előterjesztést, nyilatkozatot tennie kell, ha egyszerűsített módon történő befejezés iránti kérelmet nyújt be.

Induljunk ki abból, hogy a szervezet vezetője, vezető tisztségviselője az utolsó szervezeti képviselő, aki a Cstv. 31-33 szakasz esetében is ilyennek minősíthető. Ha az iratátadási és egyéb kötelezettségeit a 31. szakasz szerint nem teljesítette, akkor őt a 33 szakaszban felsorolt szankciókkal lehet sújtani. Arról már a bírósági gyakorlat teljesen kiforrott, és ez így kompatibilis az egyéb polgári szabályokkal is, hogy szankciót alkalmazni nem lehet előzetes figyelmeztetés nélkül. Onnan kell elindulni, hogy erre a felszámolóknak időben kell készülni. Az megengedhetetlen, hogy ne nyújtson be addig egyszerűsített felszámolás iránti kérelmet, amíg valami elfogadható magyarázatot nem ad arra, hogy miért nem tudja utolérni a bejegyzett szervezeti képviselőt, és miért nem tud iratokhoz jutni. Mert nyilván, ha azt mondja, hogy sehol semmilyen címen nem található, külföldön vannak, nem tudja felkutatni, akkor ezt el kellett fogadnunk. De amíg annak bejegyzett magyarországi címe van, amivel meg sem próbált, van nincs semmilyen adat rá, hogy megpróbáltak hatni rá, hogy teljesítse a kötelezettségét, addig megalapozatlan az egyszerűsített iránti kérelem. Nem lehet tudomásul venni, hogy felszólítottam, nem adta át az iratot, majd kérek egy egyszerűsítettet. Fel kell szólítani, ha ez nem működik, akkor ott van a 33 szakasz. Ennek megfelelően kérni kell a bíróságtól valamelyik szankció alkalmazását. Általában a felszámoló becsatolják a saját felszólításukat, de az nem a bíróság felhívása. Ezért még a bíróság is nyomatékosít, küld egy felhívást, hogy szankciót fog alkalmazni, amennyiben nem teljesíti az iratátadási kötelezettségét. Ez volt egy szankció. Ez nyilván eredménytelennek bizonyul, ha egyszerűsített módon kérik befejezni a végén a felszámolási eljárást. Ha erre valamilyen oknál fogva nem került sor, akkor valamilyen módon meg kell a felszámolónak indokolnia pl. Ukrajnában ismeretlen címen tartózkodót megkísérelte, de nem tudta felkutatni. Ezért nem kérte a 33 szakasz alkalmazását, és ezért nem indítványozza a költségek viselésére kötelezését az ügyvezetőnek. Ezzel összefüggésben megoszlottak a nézetek. Volt, aki azt mondta, hogy ez kötelező. Ezt minden alkalommal alkalmazni kell. Ha Ukrajnában van, és tudjuk a címét, akkor le kell fordítani az iratokat, meg kell próbálni elküldeni neki. Úgy gondolom, ez olyan horrorisztikus költségekkel és időráfordítással járna, hogy ezt ebben a pillanatban - nemcsak a munka terhére hivatkoznék - de szinte elérhetetlen. A szankció célja nem az, hogy valakit mindenáron megbüntessünk. Azt a funkciót a 33 szakasz utolsó bekezdése (4-5 szakasza) tartalmazza, ami azt mondja, hogy büntető feljelentést kell tenni. A 33 szakasz rendeltetése, hogy a szankción túl rendszabályozza meg azt, aki nem tartja be a játékszabályokat. Annak a szankciónak, amiről korábban

eset szó, az a célja, hogy irathoz jusson. Ennek is az lenne a célja - ez világosan kitűnik a miniszteri indoklásból, és ez az utolsó sorából derül ki ennek a miniszteri indoklásnak-, hogy ha egyszerűsített módon történő befejezés iránti kérelmet nyújt be, akkor hogy a jelen csődtörvény módosítása ezt a szankciót kiegészíti azzal, hogy ha a cég egyszerűsített eljárásban szűnik meg, akkor a cégvezetőt lehet marasztalni ennek az egyszerűsített felszámolási eljárásnak a költségeivel. Ez a mondat megint fele részében szerencsétlen, mert akkor eljutottunk oda, hogy melyik eljárás költségeiben? Tehát maradjunk abban, hogy ez szankció. Ezt előzetes figyelmeztetés nélkül alkalmazni nem lehet. A kérelem benyújtásakor abban maradt a bíróság, hogy a felszámolónak indítványt kell tenni. Közölni kell, hogy az adott esetben miért nem tartja indokoltnak, vagy miért nem tesz rá javaslatot. Ha pedig tesz, akkor produkálni kell az azzal kapcsolatos nyilatkozatát, felhívó levelét, hogy felszólította az ügyvezetőt az iratok átadására, és ez eredménytelen maradt. A magam részéről el tudom fogadni az első igazolt felszólítás átvételét is, amikor az eljárás kezdetén a 31 szakaszbeli kötelezettségteljesítéssel való összefüggésben tette meg. De ezen el lehet gondolkodni, hogy ezt nem célszerű-e még egyszer megismételni egy ismert laccímű, utolérhető szervezeti képviselő esetében? A felszámolónak erre vonatkozóan valamiféle indítványt tennie kell.

A következő kérdés: **a bíróságnak mit kell tennie?** Ha szó van arról, hogy valakit szankcionálni kell, akkor a bíróságnak is fel kell erre szólítania, hogy még teljesítheti ezt a kötelezettségét, illetve, hogy még szankciót kíván vele alkalmazni. Ezt egy felhívásban közli vele, amivel együtt meg kell küldenie az előterjesztett egyszerűsített anyagot is. Hiszen anélkül nehéz elképzelni, hogy valaki marasztalható, ha arról megelőzően még csak az értesítése sem történik meg, csak majd a végzés meghozatalából tudja meg, hogy őt milyen kötelezettségekkel sújtották. Minden ilyen határozatot meg is fognak erre tekintettel fellebbezni. A vezetőt előzetesen értesíteni kell, mielőtt a bíróság a marasztaló végzést meghozza.

Ha kötelezni kell, akkor kinek a javára? Ez is kérdés, melyet nyitva hagyott a jogszabály. A miniszteri indoklás azt mondja, hogy ez az adós javára történhet. Mivel az adós nem tudja a költségeit kiegyenlíteni, ezért az adós vagyonaként kell ezt megfizettetni, az adós követelésének kell tekinteni, ilyen költségnek kell ezt a marasztaló határozatban megjelölt összeget tekinteni. Felvetődött, hogy erről egy újabb vagyonfelosztási javaslatot kellene beadni. Szerintem ezt át lehet hidalni azzal, hogy a felszámoló egyben azt is javasolja, hogy milyen költségek viselésére indítványozza a képviselőt.

Eldöntendő következő kérdés, hogy **milyen eljárási költségről beszélhetünk?** Ez nagy vitát váltott ki szakmán belül. Szerencsétlenül fogalmaz a jogszabály, ráadásul még elírási hibákat is tartalmaz a törvényhelyhez fűzött miniszteri indoklás. Van benne egy olyan félmondat is, ami végképp értelmezhetetlenné teszi, hogy mire gondolt a törvényalkotó. Abban állapodott meg a bírói tanácskozás, hogy az 57 szakasz 2. bekezdés e) pontos, a felszámolási eljárással szorosan összefüggő, csak a szorosan összefüggő, szűk költségek áthárításáról legyen szó, nevezetesen az ellátási illeték, közzétételi költség, ügyvédi munkadíj. Felvetődött, hogy így ez már egy kétszeres marasztalás, hiszen ezt már a fizetéseképtelenség tárgyában hozott végzésben is meg kell állapítani. De szó sincs kétszeres marasztalásról, hiszen pont azért kell itt a vezetőt marasztalni, mert ezt nem kaphatja meg az adóstól, akinek javára a fizetéseképtelenséget megállapító végzésben a bíróság egyszer már megállapította. Hiszen ha megtörtént volna, akkor itt nem lenne szó a megtérítéséről.

Köszönöm Dr. Vojvoda Ildikó igen tartalmas előadását. Azt hiszem, mindenkiben felmerült az a dolog, hogy az egyszerűsített eljárások sem lesznek olyan egyszerűsítettek. Ráadásul ez a bizonyos törvényi motiváció, amikor 2009-ben elindult a módosítás, akkor az abban az irányban indult el, hogy minél gyorsabban lehessen ezeket az egyszerűsített és egyéb ügyeket lezárni. Ezt most a bírónő előadása után úgy érezzük, elég rendesen el fogjuk érni az egy évet, míg ezeket a levelezéseket, és minden egyébbet kívánalom szerint le fogunk tudni bonyolítani. Átadom a szót Dr. Szűcs Lajos bírósági úrnak,

Dr. Szűcs Lajos, a Debreceni Ítéltábla 4-es gazdasági tanácsa

Mára azt a feladatot kaptam, hogy a Debreceni Ítéltábla néhány érdekesebb határozatát ismertessem. Értelemszerűen elsősorban olyan határozatokat próbáltam keresni, ami a felszámolóknak valamilyen ok miatt érdekes lehet. Ennek eredményeként a közbenső mérleghez kapcsolódóan találtam néhány határozatot, ami talán érdeklődésre tarthat számot, valamint kifogásokkal kapcsolatosan - elsősorban a felszámoló felmentésére irányuló kifogások közül - választottam néhányat, valamint bemutatnék zárómérleg jóváhagyásával kapcsolatos határozatot, egy egyezségkötéssel kapcsolatos határozatot, illetve néhány olyan peres ügyet is választottam, ami áttételesen érintheti a felszámolókat, hiszen egyik peres fél felszámolás alatt volt vagy felszámolás alá került az eljárás során.

Közbenső mérleggel kapcsolatos határozatok.

A konkrét ügy 2004-ben indult felszámolási eljárás, melynek során 2009 végén indult egy olyan kifogás az egyik hitelező részéről, hogy a felszámoló 2005 óta nem tett eleget a Cstv. 50 szakasz 2 bekezdésében előírt kötelezettségének, tehát közbenső mérleget nem készített. Az elsőfokú bíróság ezt a kifogást érdemi vizsgálat nélkül elutasította. Egyrészt arra hivatkozással, hogy elkésett a kifogás, másrészt megjegyezte az érdemi részét illetően a kifogásnak, hogy a közbenső mérlegnek feltétele az, hogy a felszámoló által benyújtott előző közbenső mérleget jóváhagyó végzés jogerőre emelkedjen. Márpedig ebben a konkrét esetben ez nem történt meg. Ezenkívül azt is megjegyezte, hogy az első számú közbenső mérleggel kapcsolatosan benyújtott fellebbezések kézbesítési nehézségeire figyelemmel, ezt a közbenső mérleget - tehát az első számú közbenső mérleget - jóváhagyó jogerős végzés nem jogerős. Ez alapján mulasztás a felszámolót nem terheli. Erről annyit kell tudni, hogy ez valóban egy elég terjedelmes felszámolási ügy, melyben több száz hitelezőt regisztráltak. Ez ellen a végzés ellen egyértelműen a hitelező fellebbezett, aki a kifogásának való helyt adást kért. A felszámoló észrevételt tett a fellebbezésre, és gyakorlatilag megerősítette azt, amit az elsőfokú bíróság is megállapított, hogy az új közbenső mérleg elkészítésére mindaddig nem kerülhet sor, amíg az előző jogerősen elfogadásra nem kerül. Megjegyezte azt is, hogy az előző mérleg óta érdemi esemény a felszámolásban nem történt. Tehát nem lenne miről beszámolnia. Az Ítéltábla ezt a fellebbezést alaposnak találta, és a következő lényeges pont az indoklásban, az elsőfokú bíró érdemben is tett megállapításokat a közbenső mérlegkészítés hiányával kapcsolatosan. A mi megállapításunk az volt, hogy téves az elsőfokú bíróságnak és a felszámolónak is az a megállapítása, hogy mindaddig nem mulaszt a felszámoló az újabb közbenső mérleg elkészítésével, amíg a korábbi mérleg jogerősen elfogadásra nem kerül. Idéztük a Cstv. 50 szakasz 2 bekezdését, illetve 225/2000. kormányrendelet 7. szakaszának 1. bekezdését, amely kötelezővé teszi a felszámoló számára évente a közbenső mérleg elkészítését, és ez alól nem fogalmaz meg kivételeket és további feltételeket sem. Ennek megfelelően a felszámoló a felszámolás megkezdésének első napjától számított egy év elteltével, majd pedig évente attól függetlenül köteles közbenső mérleget készíteni függetlenül attól, hogy az előző mérleg jóváhagyó végzés jogerőre emelkedett vagy sem. Ennek indokaként arra is hivatkoztunk, hogy a közbenső mérleg célja a rábízott vagyonnal történő felszámoló biztosi elszámolás, tájékoztatásnyújtás a hitelezők felé a felszámoló a felszámolás során végzett tevékenységéről. A hitelezők pedig a közbenső mérlegből, illetve annak mellékleteiből értesülnek arról, hogy a beszámolási kötelezettségét teljesíti, aminek nem lehet akadálya, hogy a korábbi mérleg kézbesítési nehézségek vagy költségkímélés szempontjából nem zárult le jogerősen. Ebben a konkrét ügyben, mivel évekre visszamenőleg nem készült közbenső mérleg, ezért az Ítéltábla azt az irányítást adta, hogy a felszámolónak úgynevezett összevont mérleget kellett készítenie, tehát nem évenként visszamenőleg, hanem az elmúlt időszakra egy összevont mérleget kell készítenie, és ebben tájékoztatást adni a hitelezőknek a változásról. Illetve arról is, ha nem történt változás.

2. eset: A közbenső mérlegben a felszámoló egy kb. 11 millió forintos költséget kívánt elszámolni környezeti károk felmérésére illetve ártalmatlanításával kapcsolatosan felmerült költségek címén. A gondot az jelentette, hogy az az ingatlan, amelyhez ez a költség tartozott, nem képezte az

adós tulajdonát, nem volt székhelye, sem telephelye. A volt törvényes képviselő elmondása szerint egy szóbeli bérleti szerződés alapján használta ezt az ingatlant az adós, ahol aszfaltkeverő üzemelt, vagy ehhez hasonló tevékenységet végzett. Az elsőfokú bíróság a közbenső mérleg jóváhagyását megtagadta, és ezt azzal indokolta, hogy az az ingatlan, amelyre a felszámoló ezt a költséget elszámolni kívánta, az adósnak sem telephelye, sem székhelye, sem fióktelepe nem volt. Erre vonatkozóan környezetvédelmi nyilatkozatot nem tett a volt ügyvezető, illetve közigazgatási határozat sem kötelezte az adóst a környezeti károk elhárítására ebben a konkrét esetben. Az elsőfokú bíróság megállapítása szerint a környezeti károk ártalmatlanításával költség csak akkor minősülne felszámolási költségnek, ha az a felszámolási eljárás körébe tartozó vagyonnal kapcsolatos kiadás lenne. Ez az ingatlan pedig nem tartozott a felszámolási eljárás vagyonkörébe. A felszámoló élt fellebbezéssel a végzés ellen, amit mi alaposnak fogadtunk el. Ennek indokaként a Környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi 53. törvény 101-102 §-ban foglaltakra hivatkoztunk, amely előírja minden környezetkárosító tevékenységet végző számára az ezzel kapcsolatos károk elhárítását. Itt a jogszabály elég hosszadalmasan megfogalmazza azt, hogy milyen kötelezettség terheli az ilyen tevékenységet végzőt, ráadásul a felelősségi rendszert sem egyszerűen határozza meg, hanem egyetemlegességet is előír az ingatlan tulajdonosa és használója kapcsán. Azt is mondja, hogy a tulajdonos mentesül az őt érintő egyetemleges felelősség alól, ha megnevezi az ingatlan tényleges használóját, és kétséget kizáróan bizonyítja, hogy a felelősség a környezeti károkért nem őt terheli. Erre a jogszabályi helyre hivatkozással az Ítélet tábla úgy foglaltunk állást, hogy önmagában abból a körülményből, hogy az ingatlan nem képezte az adós tulajdonát, még nem lehet automatikusan azt a következtetést levonni, hogy azzal az ingatlannal kapcsolatos környezet károk elhárítása nem jogszerűen fizette ki a felszámoló. Viszont ebben a konkrét esetben, az elsőfokú bíróság eltérő határozata miatt, az ezzel kapcsolatos bizonyítás nem lett lefolytatva, ezért ezt a végzést hatályon kívül kellett helyeznünk. Azt az iránymutatást adtuk az elsőfokú bíróságnak, hogy a megismételt eljárásban vizsgálnia kell, hogy mely időszakban, milyen tevékenységet folytatott ezen az ingatlanon az adós, hogy ténylegesen felmerült-e környezetkárosítás, és ennek az elhárítása valóban megtörtént-e? Tehát az a költség, amelyet a felszámoló a közbenső mérlegben feltüntetett és elszámolt, az valós és indokolt kiadás volt-e?

3. közbenső mérleggel kapcsolatos határozat. Itt a közbenső mérlegben a felszámoló egyrészt vagyonértékesítésből, másrészt gépjárművek bérbeadásából származó bevételt mutatott ki bruttó összegben. A bruttó összeg után díjelőleg megállapítását kérte. Az adóhatóság észrevételt tett erre a közbenső mérlegre. Ez egy régi vitatott kérdés egyébként, hogy a bruttó vagy a nettó összeg után kell-e a felszámolói díjat és a díj előleget megállapítani. Ráadásul ebben az esetben az is színezte a képet, hogy az értékesített vagyontárgyak egy része zálogjoggal volt terhelve, ezért az adóhatóság az észrevételében hivatkozott a 16/2006-os IM rendeletre: a felszámolót a zálogtárgy értékesítésével összefüggésben megillető díjról szóló jogszabályra, amely tételes rendelkezést tartalmazott, hiszen ezt a jogszabályt már hatályon kívül helyezték, mely arra vonatkozott, hogy a zálogtárgy értékesítése során befolyt, áfával csökkentett vételár 4%-a az, ami felszámolói díj címén megilleti a felszámolót. Az elsőfokú bíróság a közbenső mérleget elutasította, és új mérleg készítésére kötelezte a felszámolót. Azzal indokolta a döntését, hogy a mérlegből nem lehetett megállapítani, hogy az értékesített vagyontárgyak mely része volt az, amely zálogjoggal volt terhelve és mely nem. Ezáltal nem lehetett azt külön választani, hogy a mérlegben kimutatott árbevételekből melyik az a rész, amire az IM rendeletet kell alkalmazni, és melyikre nem. Emiatt át kellett dolgoznia a felszámolónak a mérleget. Az adóhatóság fellebbezett, melyet az Ítélet tábla alaptalannak talált. Megállapította, hogy a vagyonértékesítésből származó bevétel kapcsán, a felszámolói díj számításával kapcsolatosan a bíróságok azt a gyakorlatot alakították ki, hogy a bruttó árbevétel képezi a felszámolói díj alapját. Viszont ez az egységes gyakorlat azáltal, hogy megjelent ez a bizonyos jogszabály a zálogtárggyal kapcsolatos felszámolói, zálogtárgy értékesítéséből befolyt összegszámítással kapcsolatosan, megváltozott, hiszen most már tételes jogszabály vonatkozott arra, hogy ebben az esetben viszont már nettó összeg vehető csak figyelembe. Színezi a képet, hogy ez a jogszabály azóta már hatályon kívül lett helyezve és az új jogszabály a 39/2009-es IM rendelet már ezt a kitéletet nem tartalmazza. Tehát ebből következik, hogy a zálogjoggal terhelt vagyon értékesítésével kapcsolatos felszámoló díj

számításnál nagyon oda kell figyelni arra, hogy mely időszakra vonatkozik ez a díjszámítás. Van egy olyan köztes időszak, amikor a tételes jogszabály írta elő azt, hogy csak az árbevétel, tehát a nettó összeg után lehet figyelembe venni a díjat. De a jelenlegi szabályok szerint megint egységesnek mondható a gyakorlat abban az értelemben, hogy az áfával növelt összeg képezi a számítás alapját. Tegnap legalábbis még ez a jogszabály élt.

4. közbenső mérleggel kapcsolatos határozat: Itt az volt a kérdés tárgya, hogy a nyitómérleghez képest a közbenső mérlegben a követelések értéke több száz millió HUF-al csökkent. Az észrevételt tevő hitelező véleménye szerint ez a mérlegből nem volt levezethető, ennek az okai nem voltak megállapíthatóak. Az észrevételre a felszámoló úgy nyilatkozott, hogy a nyitómérlegben nyilvántartott követelések kötelezettjeit ő felszólította a teljesítésre, azonban a fizetési felszólítások hatására a vevők nagy része azt igazolta, hogy az említett tartozásokat már megfizette. Ezért a felszámoló ezeket a követeléseket behajthatatlan követeléseknek minősítette, és a számviteli törvényben 65. szakaszában foglaltakra hivatkozással kivezette az adós könyveiből. Az elsőfokú bíróság ezt a választ kielégítőnek fogadta el, a közbenső mérleget jóváhagyta, ami ellen a hitelező nyújtott be fellebbezést, amit az ítélőtábla alaposnak fogadott el. Megállapította, hogy téves az elsőfokú bíróság azon megállapítása, hogy a felszámoló a közbenső mérleget észrevételre megfelelő és kielégítő választ adott. Az ítélőtábla álláspontja szerint a felszámoló által készített közbenső jelentésből a nyitó és a közbenső mérleg eltéréseinek indokai megnyugtató módon nem voltak megállapíthatóak. A felszámoló eléggé nagyvonalúan annyit közölt az észrevételre adott válaszában, hogy a vevők nagy része, akik a nyitó mérlegben követésként nyilván voltak tartva, igazolta, hogy a tartozásukat kiegyenlítette. Ezen kívül semmilyen konkrét adat vagy bizonyíték nem igazolta azt, hogy ezek a követelések milyen módon, mikor, ki által lettek kiegyenlítve, egész pontosan ez volt a mi problémánk. Úgy foglaltunk állást, hogy a felszámolónak részletesebben, konkrétan, akár okiratokkal kell azt a megállapítását bizonyítania, hogy a követelések kivezetésére jogszerűen került sor. Nagyon az általánosság szintjén mozgó nyilatkozat az, hogy „felszólítottam, őket, de ők nem fizettek” - ráadásul egy jelentés tételről volt szó -, ami ebben a formában önmagában nem elfogadható. Ennek értelemszerűen hatályon kívül helyezés lett a vége.

Felszámoló felmentésével kapcsolatos kifogások

1. Végelszámolásból átfordult felszámolásban végelszámolói díj – összeférhetlenség kérdése:

Az első egy olyan ügyben született, ahol végelszámolásként indult az adós ellen eljárás, és a végelszámolás fordult át felszámolásba. A volt végelszámoló lett felszámolóként kijelölve, aki egy felszámoló szervezet volt, melyet az egyik hitelező sérelmezett arra hivatkozva, hogy a kijelölt felszámolóval szemben kizárási ok áll fenn: Mivel a végelszámolói díj tekintetében a felszámoló az adós hitelezőjének minősül. Ha nem érvényesített végelszámolói díjat, akkor ott valamilyen összefonódást vélt felfedezni a hitelező az adós és a felszámoló között. Ha pedig érvényesített, akkor hitelezőnek minősül, és ezért kizáró ok áll fenn a felszámolóval szemben. A felszámoló annyit nyilatkozott, hogy végelszámolói díjat nem érvényesített, ugyanakkor megjegyezte, hogy a végelszámolói minősége a jogszabály alapján nem lenne kizáró ok, akkor sem, ha érvényesített volna díjat az adóssal szemben. Az elsőfokú bíróság a kifogást a felszámoló felmentésére irányuló résznél elutasította, amely döntést mi is megalapozottnak tartottunk. Egyrészt mert tételes jogszabály rendelkezik arról a Ctv. 108. szakasz 3 bekezdése szerint, a végelszámoló felszámolóként kijelölhető, tehát ennek nincs jogszabályi akadálya. Ezen az a helyzet sem változtat, ha a végelszámolóból lett felszámoló a felszámolói díj igényét a felszámolásban érvényesíti. A bizalmi kapcsolatra való hivatkozás amiatt nem volt helytálló, mert a hitelező semmilyen konkrétumot nem szolgáltatott ezzel kapcsolatban, tehát ez egy egyszerű és megalapozatlan hivatkozás volt a hitelező részéről.

2. Felszámoló törlése:

Törölték a felszámolót a felszámolói névjegyzékből, amiről a Nemzetgazdasági Minisztérium tájékoztatta az elsőfokú bíróságot, erre hivatkozva az elsőfokú bíróság a felszámolót hivatalból felmentette. Ez ellen a végzés ellen a felmentett felszámoló fellebbezett, amelyben arra hivatkozott, hogy az ellen a közigazgatási határozat ellen, mellyel törölték a felszámolói névjegyzékből, keresetet nyújtott be a bírósághoz, s erre tekintettel úgy gondolta a felmentése nem jogszerű. Ezzel kapcsolatosan az volt az Ítélet tábla álláspontja, az elsőfokú bíróság érdemben helyes döntést hozott. Hivatkoztunk a 27/A –re, mely szerint a bíróságnak hivatalból kellett rendelkeznie a törölt felszámoló felmentéséről. Tehát az elsőfokú bíróság a felmentést nem mérlegelhette ebben az esetben. A felmentés alapjául szolgáló közigazgatási határozat ellen előterjesztett jogorvoslati kérelemnek pedig nincs halasztó hatálya. Ez nem képezhet akadályt annak, hogy a felszámoló felmentéséről döntsön a bíróság. Itt a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló Ket. 110. szakaszára hivatkoztunk, melyben arról szól a jogszabály, ha közigazgatási határozat felülvizsgálatát kezdeményezik, akkor lehet kérni a bíróságtól a határozat felfüggesztését, ebben a konkrét esetben a felszámoló azt nem igazolta. Az eljárás megindokolása is eléggé homályba veszett. Nem volt igazolható, hogy ezt az eljárást megindította a felszámoló. S az már végképp nem, hogy felfüggesztette volna a perbíróság a közigazgatási határozat végrehajtását.

3. A felszámoló felmentésével kapcsolatos döntés:

Az adós tulajdonostársai úgy gondolták, hogy a tevékenység tovább folytatása esetén remény mutatkozik arra, hogy egyezség keretében kielégítsék hitelezőiket, ezért mind a felszámolótól, mind a hitelezőtől kérték, hogy járuljanak hozzá a tevékenység folytatásához. A hitelezők, és köztük az adóhatóság a tevékenység folytatásához hozzájárult. A felszámoló arról tájékoztatta a hitelezőket, hogy az adós törvényes képviselője vállalta, hogy eleget tesz a tájékoztatási kötelezettségének a felszámoló felé a gazdasági tevékenység folytatásáról, és annak eredményéről. A felszámoló nyitott egy külön számlát, és megállapodott a törvényes képviselővel, hogy erre a számlára fogja a tevékenységből származó árbevétel befizetni, és ebből fogják folyamatosan a hitelezőket kifizetni. Azt is vállalta a volt képviselő, hogy folyamatosan eleget tesz adófizetési kötelezettségének, ami a tevékenység folytatása során felmerül. Ilyen előzmények után, az adóhatóság jelezte a felszámoló felé, hogy megállapodás megkötését követően 4-5 hónappal, az adós ugyan bevallotta a tevékenység folytatásával felmerült adókat, de egy fillért nem fizetett be belőle. Ezáltal kb. 10 millió forintnyi adó tartozása halmozódott fel fél év alatt. Először kérte a felszámolót, hogy intézkedjen, s az adós azonnal szüntesse be tevékenységét, illetve fizesse be az esedékessé vált adót. A felszámoló - saját elmondása szerint - felvette a kapcsolatot a törvényes képviselővel, aki ígéretet tett, és mindenféle adminisztrációs hibákra hivatkozással haladékot kért, de nem történt hatékony intézkedés a részéről, és az adós sem tett eleget a fizetési kötelezettségének. Az adóhatóság részéről érkezett egy kifogás, a felszámoló felmentését kérte, arra való hivatkozással, hogy a felszámoló nem az adott helyzetben elvárható gondossággal járt el a tevékenység folytatásáról szóló megállapodás megkötését követően és nem ellenőrizte megfelelően az adós tevékenységét. Az elsőfokú bíróság ennek helyt adott, a felszámolót felmentette. Ez ellen a felszámoló fellebbezett. Ezt mi alaptalannak találtuk. Az volt a megállapításunk, hogy a felszámoló ebben a konkrét esetben nem a megfelelő gondossággal járt el, s ezzel súlyosan megsértette a tevékenységére vonatkozó jogszabályokat. Az Ítélet tábla megállapítása szerint a felszámolótól elvárható lett volna ebben a konkrét esetben, hogy havonta ellenőrizze azt, hogy az adós a vállalt kötelezettségeinek eleget tesz-e. Észlelnie kellett már a következő hónapban, hogy a külön számlára egy fillér befizetés nem érkezett. Fel kellett volna szólítani határidő megjelölésével az adóst, hogy tegyen eleget vállalt kötelezettségeinek. S amennyiben ennek nem tett eleget, haladéktalanul intézkednie kellett volna a tevékenység lezárásáról, amit a felszámoló elmulasztott. Megjegyeztük a végzésben, hogy önmagában az, hogy a folytatott tevékenység veszteségesnek bizonyul, az még nem indokolta volna a felszámoló felmentését. Az indok a felszámoló nem kellő körültekintéssel történt eljárása volt. Mert ilyenkor őt fokozott ellenőrzési kötelezettség terheli az adós gazdasági tevékenységét és a követelések teljesítését illetően, amit ebben az esetben a felszámoló elmulasztott. Nem egy szándékos

magatartás vezetett odáig, hogy a bíróság felmentette, hanem egy hanyag és nem eléggé körültekintő eljárás eredményeként jutott a bíróság erre a döntésre.

Egyezséggel kapcsolatos döntés:

Egyezségi tárgyalás került kitűzésre. A felszámoló az egyezség körébe tartozó vagyon értékét a tevékenységet lezáró mérlegben szereplő összeggel azonosan jelölte meg, mely alapján kérte díja megállapítását. Az elsőfokú bíróság az egyezség körébe tartozó vagyon értékéről külön végzésben nem határozott, hanem egy végzés keretében az egyezséget jóváhagyta és a felszámoló díját 100.000,- Ft. + Áfa összegben határozta meg, azaz a minimum összegben. Ennek indokát abban állapította meg, hogy a rendelkezésre álló információk szerint az adósnak tényleges vagyona nincs és a tulajdonosok bocsájtják az adós rendelkezésére azt a vagyont, ami ahhoz szükséges, hogy a hitelezőket ki tudják elégíteni. Ezért úgy vélte, hogy ez az összeg képezheti a felszámolói díj arányát. A felszámoló fellebbezett ez ellen a végzés ellen, a díjat megállapító része ellen. Az Ítéltábla a tényállást annyiban kiegészítette, hogy a tevékenységet lezáró mérlegben az adós vagyonként 6 millió forint szerepelt, viszont ezzel a vagyonnal a törvényes képviselő a felszámoló felé nem számolt el: nem adta át azt a pénzkészletet, amit a felszámoló a mérlegben meghatározott. Ezért a felszámoló fizetés meghagyást kért kibocsátani vele szemben, ami megtörtént és jogerőre is emelkedett. Egy kb. 7,5 millió Ft. értékű követelés keletkezett a volt törvényes képviselővel szemben. Az ezt követő közbenső mérlegben a felszámoló ezt a követelést a vagyonelemek közt ki is mutatta. Ez alapján a kiegészítő tényállás alapján az volt az Ítéltábla megállapítása, hogy egyrészt eljárási szabályt sértett az elsőfokú bíróság azzal, hogy külön végzésben nem határozott az egyezség körébe vonható vagyon összegéről. Ez önmagában azonban olyan eljárási hiba volt, ami nem indokolta a hatályon kívül helyezést, hiszen a felszámoló az egyezség jóváhagyását nem fellebbezte, kizárólag a díj számítását sérelmezte. Az Ítéltábla megállapítása, hogy az egyezség körébe vonható vagyon nem azonos az adós teljes vagyonával: egyrészt a Cstv. 42. szakasza alapján abból levonásba kell helyezni az A és C kategóriába helyezett hitelezői követelésekre szolgáló vagyonrészt. Az egyezség körébe vonható vagyon értékét is a Cstv.-nek a vagyon általános fogalmát meghatározó rendelkezéseiből kiindulva kell meghatározni. Eszerint vagyon mindaz, amit a számviteli törvény befektetett eszköznek vagy forgóeszköznek minősít, illetve a felszámoló eljárás körébe tartozik a gazdálkodó szervezet minden vagyona, amivel a felszámolói eljárás kezdő időpontjában rendelkezik, továbbá az a vagyon, amit ezt követően szerez. Ezekből a szabályokból kiindulva, úgy foglaltunk állást, hogy az adós egyezségkötésbe vonható vagyonát az egyezségkötés időpontja előtt készített utolsó mérleg adatai alapul véve kell a bíróságnak meghatároznia. Hiszen ez az utolsó mérleg az, amely a változásokat is tükrözi. Tehát a tevékenységet lezáró mérleg benyújtása óta történő gazdasági eseményt, vagyonnövekedést vagy vagyonsökkenést ez mutatja. Ezt alapul véve állapítottuk meg a felszámoló díját.

Záró végzéssel kapcsolatos:

1. Beszámítás:

Kérdés, hogy a beszámítási nyilatkozatot az adóhatóság részéről meddig lehet, és meddig nem lehet elkésettnek tekinteni. Ebben a konkrét esetben egy egyszerűsített iránti kérelmet nyújtott be a felszámoló. Az elsőfokú bíróság ezt helyénvalónak találta, így az eljárás befejezéséről, az adós megszüntetéséről határozott. A végzés ellen az adóhatóság nyújtott be fellebbezést, melyben azt adta elő, hogy a záró anyagnak a bírósághoz történt benyújtása utána a felszámoló elkészítette a záró adóbevallását, s ebben a záró adóbevallásban 18.000,- Ft. visszaigényelhető áfát tüntetett fel. Az adóhatóság ezt jogszerűnek fogadta el, de közölte, hogy a saját követelésébe ezt az összeget beszámítja. Kérte a felszámolótól, hogy ezzel az összeggel az ő követelését csökkentse és ezt a visszaigényelhető áfa követelést pedig vezesse ki. A felszámoló ezt a kérelmet elutasította, arra hivatkozással, hogy az egy éves jogvesztő határidőn túl jelentette be a hitelező ezt a módosítás iránti igényét. Ezért az egyszerűsített záró anyagot ennek figyelmen kívül hagyásával nyújtotta be jóváhagyásra az elsőfokú bírósághoz. Az elsőfokú bíróság jóváhagyta a záró anyagot, mely ellen a hitelező fellebbezett, s ezt e fellebbezést az Ítéltábla alaposnak találta. Az volt a megállapítása, hogy

a beszámítás nem azonos a hitelező igény bejelentésével, vagy ennek a módosításával. Ennek következtében az ezzel kapcsolatos nyilatkozatot a hitelezők a követelés bejelentését követő határidőtől függetlenül megtehetik. Mindaddig, míg jogerősen nincs befejezve az eljárás addig ez a beszámítási nyilatkozat jogszerűen megtehető. Ebben az esetben a felszámolónak ezt figyelembe kell vennie a záró anyag összeállítása során.

2. Hitelezői igény módosítás

Módosította a hitelező a hitelezői igényét, mely során növekedett a hitelező hitelezői igényének összege, amit a felszámoló tudomásul is vett, és vissza is igazolt a hitelező felé. Azonban utóbb arra hivatkozással, hogy a felemelt összeghez viszonyított nyilvántartásba vételi díjat a hitelező nem egészítette ki, a záró anyagban változatlan összegben tüntette fel a követelését. Ezt a hitelező sérelmezte. Ezt a fellebbezését mi megalapozottnak találtuk arra tekintettel, hogy abban nem volt vita közöttük, hogy a hitelezői igény bejelentése és a nyilvántartásba vételi díj befizetése időben elválhat egymástól. Tehát ez egy pótolható hiányosság. Itt a felszámolót annyiban terheli felelősség, hogy semmilyen intézkedést nem tett azzal kapcsolatosan, hogy jelezte volna a hitelező felé, hogy megemelt összeghez viszonyított nyilvántartásba vételi díjat be kellene fizetni. Az Ítéltábla megállapítása szerint a felszámoló jogszerű magatartása nem hallgatás, és a passzív magatartás. Tájékoztatni kell a hitelezőt arról, hogy a módosított nyilvántartásba vételének a feltétele, ha kiegészíti az addig már befizetett díjat. Mert ha nem, akkor ez lesz a szankció. Ha a hitelező ennek határidőn belül nem tesz eleget, akkor nincs akadálya annak, hogy a korábbi összegben vegye nyilvántartásba. De itt elmaradt ez a tájékoztatás és a határidő megadása.

Dr. Kiss István a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság kollégiumvezetője, gazdasági szakág

Talán még emlékszünk azokra a boldog békeidőkre, amikor a **49/D** nem létezett és volt a zálogjogos követelések besorolása. A bírói gyakorlat alakította ki folyamatosan a 49/D szabályozását. Ez sok eseti döntésben, EBH hatóság döntésben nyilvánult meg. A 2006. évi 137. törvény iktatta be és 2001. szeptember 1. követően indult eljárásokban kellett alkalmazni. A kezdetben felmerült, hogy a zálogjog a biztosított vagyontárgy és a felszámolói vagyon része, vagy külön kielégítésre van lehetőség a zálogjogi szabályok szerint. Akkor a gyakorlat azt mondta, hogy a vagyon része, a zálogjoggal biztosított követeléseket is be kell jelenteni. Ez a 2009. szept. 1.-i módosításban meg is jelent, hiszen a jogszabályi normába bekerült ez a szabályozás. Ugyancsak a gyakorlatban merült fel, hogy a követelés értékesítése esetén a zálogjogosultat megilleti-e a 49/D privilegizált eseteit. Kétféle döntés született. Az egyik volt a Debreceni Ítéltábla döntése, ami azt mondta, hogy a behajtás nem értékesítés, és a norma szövegéből adódóan nem lehet a kedvező 49/D szakaszba besorolni. A Fővárosi Ítéltábla aki ennek az ellenkezőjét állította, és levezette a 49/D-ből. Ez sem probléma, mert a normaszövegben most már benne van. Ezt a joghézagot áthidalta.

A 2009. szeptember 1. után indult eljárásokból jogvita a mi bíróságunkon nem keletkezett. Két olyan döntést sikerült találnom, ami a 49/D-t érinti. A köztos időszak a szeptember 1. és a 2007. január 1-je után indult eljárásokban. **A 49/D-vel kapcsolatosan mindig felmerült, hogy ez besorolási vagy kielégítési kategória? A zálogjogos követeléseket nyilvántartásba kell venni, de hogyan? Be kell számítani az 57 szakasz 1. bekezdése alapján valamelyik kielégítési rangsorba avagy sem.** Különös tekintettel érződött ez a probléma a kamat kérdésére. **Egyik megoldás, hogy az 57 szakasz 1. bekezdés valamely pontja szerint be kell sorolni, a késedelmi kamat pedig a g kielégítési rangsorba tartozik.** **A vagyont terhelő zálogjog esetén** más a helyzet. Itt is két megközelítés volt, egyik hogy a b pontba sorolható, másik, hogy a vagyonértékesítést követően lehet a b pontba sorolni. Másik megoldás a Pécsi Ítéltábla döntése: abból indult ki, hogy ez egy külön besorolási főkategória, ide kell besorolni, és ennek megfelelően kell kielégíteni. **A Legfelsőbb Bíróság több döntést hozott. Egy közbelső megoldást fogadott el. Álláspontja szerint a Cstv. 49. D szakaszát és az 56. szakasz 1-es bekezdését a felszámolási eljárásban együttesen kell kielégíteni, illetve nyilvántartásra vonatkozó sorrendnek tekinteni.** A zálogjoggal, végrehajtási joggal biztosított követeléssel rendelkező hitelezők

igényét a felszámolóknak a Cstv. 49/D alapján kell nyilvántartásba venni. Míg az ilyen joggal nem rendelkező hitelező követeléseit az 57. szakasz 1. bekezdése alapján kell nyilvántartani, és besorolni. A Legfelsőbb Bíróság kifejtette azt is, hogy az 57. szakasz 1. bekezdésén belül a hitelezők igényét a felszámolóknak a követelés jogcímét és a hitelező személyétől függően kell különböző kielégítési kategóriába besorolni. Valamennyi kategóriára vonatkozik 57. szakasz 1. bekezdés g pontja, mely szerint. esedékesség idejétől, jogcímétől függetlenül a kamat ide tartozik.

Vagyon átadása a hitelezők részére

Ez három helyen jelenik meg a Cstv.-ben. **A 49/A szakasz 5 bekezdésében**, a kétszeres értékesítést követően. Erre vonatkozóan nem találtam gyakorlati problémát. A másik **az 52. szakasz 5** bekezdésében, illetve az **56. szakasz 2. bekezdésében** vagyonátadási lehetőség, illetve az engedményezés lehetősége. A kérdés úgy merült fel a gyakorlatunkban, hogy a Cstv. 52. szakasz. 2 bekezdés alapján -2 év elteltét követően a felszámolási eljárást be kellene fejezni. Megvizsgáltuk, hogy a bíróságnak milyen lehetőségei vannak, hogyan lehetne ezt elfogadtatni a felszámoló szervezetekkel és a hitelezőkkel.

A felszámolók megpróbálják a vagyontárgyakat értékesíteni, de az ötszöri-hatszöri értékesítés is eredménytelenné válik. Javaslatunk, hogy szinkronba kellene hozni a két év és az értékesítési kötelezettség között. 2009-ben Hajdúszoboszlón egy szakmai tanácskozáson vetődött fel, ezt hogyan lehetne elérni: Egy év elteltét követően közbenső mérleget kell előterjeszteni a felszámoló szervezetnek. Elvileg egy közbenső mérleg benyújtására van lehetőség, a következő évben pedig a záró mérlegnek az előterjesztésére. A gyakorlatban azonban akár a 2. közbenső mérlegben is megindokolhatja a felszámoló szervezet, hogy a zárómérleg benyújtásának akadályai a részletesen kifejtett értékesítési akadályok. A felszámolási eljárás 3-4. évében azonban ez már kevésbé védhető. Állást foglaltunk: ilyen esetben a közbenső mérleget elutasítjuk azzal a hivatkozással, hogy a záró mérleg benyújtásának van helye. Próbáljuk rászorítani a felszámoló szervezeteket a vagyon átadására. A vagyon lehet követelés vagy ingatlan vagyon, vagy az 52. szakasz 5 bekezdés, engedményezi a felszámoló szervezet, vagy az 56. szakasz értelmében felosztja a bíróság a meglévő vagyont. A bírói gyakorlat kidolgozta, ha valaki visszautasítja az adott követelést vagy vagyontárgyat, akkor kiesik, tehát úgy kell tekinteni, mint ami kielégítést nyert, s jön a következő a sorban. Az egy sorban levők pedig azonosan kapnak kielégítést. Az ingatlanoknál olyan módon kell a vagyonfelosztást előterjeszteni, hogy az ingatlan bejegyzésre alkalmassá váljon.

A felszámolási eljárás elektronizálása, illetve a számítógépes rendszerre történő áttérés.

Gondolom többször tapasztalták, hogy a 2009-es módosítást követően a Cstv.-nek az a rendelkezése, hogy a csődkérelmet elektronikus úton is be lehet nyújtani a bíróságnak. Ez július 1.-re került módosításra. Ennek a fő oka az, hogy 2008-tól egy projekt van az OIT Hivatala előtt, ez **a Civil szervezetek bejegyzés nyilvántartásának, valamint a csőd és felszámolási eljárás modernizációja nevet viseli.** Ennek keretében uniós támogatás igénybevétele került sor. Ez összesen 900 millió forint, ami részben a csőd- és felszámolási eljárások kapcsán, részben pedig a társadalmi szervezetek bejegyzése kapcsán lehet felhasználni. Uniós elvárás volt, hogy egy koordinációs céget kellett igénybe venni, és a közbeszerzési eljárás keretében kiválasztani. Az első közbeszerzési eljárás nem volt eredményes, ami ezt követően egy évvel megborította az egész rendszer bevezetését. Majd két forduló közbeszerzési eljárás keretében sikerült kiválasztani azt a céget, aki a szoftvert fejleszti, és folyamatban van a hardverek beszerzése is. Ennek a jogszabályi kereteit a 2009 évi 52. törvény adja meg, ami a hivatalos iratok elektromos kézbesítéséről, az elektronikus térítvényről szól. A jogszabály szerint, ahol a törvény kötelezővé teszi az elektronikus eljárást, azt igénybe lehet venni. Ezen jogszabály hatálya alatt viszont az ügyfélkapun keresztül működik a rendszer. Tehát az egyes személyeknek, a felszámoló szervezetnek is, az elektronikus eljárást nem kell igénybe venni, illetőleg az időbélyeget. Hiszen ennek a jogszabálynak köszönhetően ugyanúgy közokiratnak minősül. A projekt kiterjedne az összes megyei bíróságra, az 5 táblabíróságra, a legfelsőbb bíróságra, az OIT hivatalra is. A társadalmi szervezetek, az alapítványok, az egyesületeknek a bejegyzésére vonatkozik, illetve a csőd, felszámolási, vagyonrendezési adósság rendezési eljárásokra, tehát a teljes esetkörre.

Ez a felszámolók, vagyonrendezők, pénzügyi gondnokok és a bíróság kommunikációját határozza meg. Előkészítés alatt van egy jogszabály módosítás arra vonatkozóan, hogy kötelezővé tennék az elektronikus eljárást, és ennek a felszámolását. Egy-két kivétellel, amit nem lehetett megoldani: pl. az adósságrendezési eljárásban, ahol a polgármester aláírása kell a vagyonjavaslat benyújtására. A kivételektől eltekintve az összes beadvány a bíróságra elektronikus úton érkezne. Minden megyei bíróságnak lenne egy ilyen elektronikus tárhelye, az Állami Elektronikus Kézbetítési Szolgálaton keresztül. Az adatokat az egyes bíróságok mentenék le, ők tárolnák. A kezdetek hasonlítanak a cégeljárás kezdetére, mert az ügyfeleket nem lehet rákényszeríteni, vagy lényeges ügyvédkényszert kellene előírni. Tehát a magánszemélyek, cégek felé működhet a papír alapú kommunikáció is, amit majd beszkennek. Az egész szoftverfejlesztés most folyamatban van, melynek határideje október 31., hiszen a VÁTI-tól addig lehet lehívni a pénzt. A jogszabályi háttér megteremtése hozzá feltehetően év vége vagy jövő év elejére várható. Ha ehhez várható még egy Cstv. módosítás is, akkor szép évnek nézünk elébe.

Zólyominé Fekete Zsuzsanna – Nemzeti Adó- és Vámhivatal észak Alföldi Főigazgatósága részéről

Az adóhivatal egy különleges helyzetben van a felszámolási és végelszámolási eljárások során, hiszen nemcsak hitelezőként, hanem adóhatóságként vesz részt, ami első sorban abban jelentős, hogy mint adóhatóság szigorú eljárási szabályok közé van szorítva az Art. szabályai szerint. A felszámolók és végelszámolók nagy részével korrekt kapcsolatban állunk, próbáljuk egymás munkáját segíteni.

Az első és legfontosabb gond, **az elektronikus felszámoló kijelöléssel kezdődik**. Most van az a pillanat, amikor szembesülünk azzal, hogy az ország különböző részeiben mind a felszámolók mind az adóhatóság részéről eltérő gyakorlatok vannak ugyanolyan jogszabályi környezetben. Hajdú-Bihar megyében jelen pillanatban 92 felszámoló szervezettel vagyunk kapcsolatban. Ebből mindössze 12 rendelkezik a megyében székhellyel vagy telephellyel. Innen kezdődnek a problémák. A hitelezői tárgyalásokat a felszámoló szervezetek saját székhelyükön tartják, ezzel nem veszik figyelembe a ránk vonatkozó szabályokat, másrészt pedig felesleges költségeket okoznak mind az adóhivatalnak, mind a többi hitelezőknek, akik már befizették a reg. díjat, s ezen túlmenően is költségeket kénytelenek állni, amennyiben részt akarnak venni az értekezleten.

A másik kardinális probléma a **megbízó levelek átadása, átvétele**, ami az Art. szerint csak személyesen történhet. Vannak olyan megyék, Dunántúlon, ahol átlépik a szabályokat és elküldik a megbízólevél eredeti példányát, ami a jelenleg hatályos belső utasítások szerint az Art. sem tesz lehetővé. Az Art. írja elő, hogy az ellenőrzést a hivatali helyiségben kell lefolytatni, de megyén belül a hivatal dolgozói, revizorai bárhová elmennek, ha ott a lehetőséget a felszámoló szervezetek biztosítják. Irreális elvárás, hogy egy-egy revízió lefolytatása érdekében 200 km-t utazzanak a kollégák. Megoldási javaslatunk, hogy több ügyet össze lehetne kötni a (egy idő után halmozódnak a megbízólevelek, határozatok, iratanyagok, biztosítása). Már több éves tapasztalat alapján a Hajdú-Bihar megyei felszámolókkal kialakult ez a fajta kapcsolat, és jól működik. Mivel ezek a cégek, melyek felszámolás alá kerülnek, döntően megyei iratőrzési hellyel rendelkeznek, az is megoldás jelentene, ha ott a székhelyen tartanák addig az iratot. Közös megegyezéssel, egyeztetést követően, amíg az ellenőrzést le nem tudjuk folytatni.

A **hitelezői értekezlettel** kapcsolatban 2 kérésünk lenne, ami az ügymenetet egyszerűsítene. Rendszeresen kapjuk az első hitelezői értekezletre 2-3 nappal előbb az értesítést a felszámoló szervezetektől, ami azért jelent gondot, mert sok felszámolói szervezet, sok hitelezői értekezletet tart, és ezeket meg kell szervezni: le kell beszélni a felszámolókkal, érdemes-e részt vennünk a hitelezői tárgyalásokon vagy sem. Nem minden esetben megyünk el a hitelezői értekezletekre, ezek azonban előkészítési munkát és egyeztetéseket kívánnak.

Sajnos előfordul, hogy délután 5 órára, vagy péntek délutánra Budapestre kérik, hogy menjünk hitelezői tárgyalásra. Kérem, vegyék figyelembe, hogy a kollégáinknak 4 órakor befejeződik a munkája! Sokszor figyelmetlenségből nem nyújtják be a felszámolási időszak alatt a bevallásokat, és később csak emiatt kell a közbenső mérlegre észrevételt tennünk. Ha tudják, hogy a felszámoló szervezetek, hogy már folyamatban van az ellenőrzés, akkor ne nyújtsák be a záró anyagot, mert később a bíróság előtt úgy folytatódik, hogy kénytelenek vagyunk a záró mérleg ellen észrevételt benyújtani.

Ha tudja a felszámoló, hogy mikor szeretne zárni, milyen tartalommal, akkor előzőleg küldje meg számunkra a **záró dokumentumot és záró bevallást** nyújtsa be. A kollégáink soron kívül elvégzik az ellenőrzést, és ez után a felszámoló már egy olyan záró dokumentációt tud a bíróságnak benyújtani, ami ellen az adóhatóság már nem fog észrevételt benyújtani.

A leterheltség miatt a **49. D szerinti besorolással** egyes megyékben gondok vannak. Telefonon személyesen nem tudjuk ezeket lerendezni, kénytelenek vagyunk a bírósághoz fordulni. Ha sikerülne ezt telefonon, faxon vagy személyesen elrendezni, akkor itt is el tudnánk a bírói utat kerülni.

A **pénzforgalmi számlanyitási kötelezettség** – amennyiben pénzforgalmat bonyolít le a felszámoló, nem tudjuk elfogadni, ha a felszámoló bankszámláján elkülönített számlán folytatja a pénzforgalmat. Az Art. kifejezetten az adózónak nevesíti a bankszámlanyitási kötelezettségét. Pl.

amikor magán-nyugdíjpénztári túlfizetést jogszerűen kér a felszámoló visszautalni, akkor csak az adós nevén szereplő bankszámlára tudjuk ezt a visszafizetést teljesíteni.

Egy megyénkben jellemző probléma: **két felszámolót töröltek a névjegyzékből, emiatt nagy számú ügyirat átadásra került sor a tavalyi év folyamán.** Jelenleg több mint 50 ilyen ügyünk van folyamatban. Egy olyan gyakorlatot szeretnék megemlíteni, ami szerintünk nem helyes, de úgy látszik, a felszámolók ezzel a lehetőséggel próbálnak élni. Az átadást követően vannak olyan ügyek, ahol a záró ellenőrzés és a záró dokumentáció a bíróságnak történő benyújtása is megtörtént, s beadta a felszámoló a záró bevallást. Majd eltelt fél év, az új felszámoló az elmúlt hónapokban tevékenykedett, majd kérte bíróságot, hogy azzal az időponttal zárja az eljárást, amellyel az eredeti felszámoló benyújtotta a dokumentumokat, és kéri azon záró dokumentumok elfogadását. Amikor szabadságmegváltás kifizetésére kerül a sor, akkor a záró dokumentációt követően kerülhet sor ennek a kifizetésére. A felszámoló már a záró bevallásban 08-as bevallásban a levont járulékokat beállította, viszont tényleges kifizetés nem történik. Az eltelt időszakban, az adózó nevében a felszámolónak minden hónapban a bevallási kötelezettséget teljesíteni kellett volna, amit nem tett meg. A magánszemélynek, akinek a szabadságmegváltást ki kellett volna fizetni, a kifizetés nem történt meg. Nem fog összeérni a magánszemély által benyújtott bevallásban szereplő levont járulék, valamint a 08-asban szereplő levont járulék összege. Ami az alapelveknek ellentmond. Álláspontunk szerint ebben az esetben új időponttal kell a zárást a felszámolónak megcsinálni. Be kell adni a bevallásokat. Amennyiben a 08 bevallásban vallott összeget önellenőrzéssel módosítani kell, és a jelenlegi dátummal kell a felszámolás eljárást befejeznie.

Makara Attila – kiemelt ügyek vizsgálatának osztályvezetője a Nemzeti Adó és Vámhivatal Észak-Alföldi Bűnügyi igazgatósága

Csináltam egy statisztikát, mely szerint az ügyeink csaknem a fele a felszámolási eljárásokhoz kapcsolódik: a számvitel rendjének megsértése vagy csődbűncselekmény gyanúja merül fel a felszámolási eljárások kapcsán. 2011-ben a folyamatban lévő 1014 ügyből 513 köthető a felszámolási eljárásokhoz. Régebben léteztek az illetékességi anomáliák, ami a Legfőbb Ügyészség gyakorlatának megváltoztatásával egyértelművé tette, hogy az adós gazdálkodó székhelye minősül az elkövetés helyszínének. Régebben előfordult, hogy az iratleadás megjelölési helye számított elkövetési helynek. Előfordult, hogy a bíróság kijelölt egy budapesti felszámolót, a budapesti felszámoló kijelölt egy miskolci felszámoló biztost, a miskolci felszámoló biztos a felszólító levelében az adósgazdálkodót felhívta az adós gazdálkodás szerinti székhelyen a teljesítésére. Gyakorlatilag ez az ügy Budapestről elindulva nálunk kötött ki. Olyanra is volt példa, hogy a felszámoló összesen egy mobilszámot adott meg elérhetőségének, hogy az adós gazdálkodó cégének vezetője azon vegye fel vele a kapcsolatot, és a láblécben meg volt jelölve 5 fióktelep: Eger, Szeged, Miskolc, Nyíregyháza, Kecskemét. Ez az ügy is maradt nálunk, mivel mi is illetékesek voltunk az eljárás lefolytatására.

A Legfőbb Ügyész állásfoglalásának megváltoztatása, hogy mennyiben fogja érinteni az ügyszámunkat, még nem tudjuk. Várhatóan csökkenni nem fog.

Vannak olyan feljelentések, s azokat már jónak lehet tekinteni, amikor a felszámoló értesítései mellékelve vannak a feljelentésben, illetve a tértivevények, hogy azok átvételre kerültek-e vagy sem. S olyanok is vannak, amikor egy táblázatban ki vannak munkálva a hitelezői igények, hitelezőnként részletezve. Ez a bűncselekmény bizonyításához még mindig kevés. Sok kört kell még megfutni ahhoz, hogy a gyanúsítottat felelősségre tudjuk vonni. A számvitel rendje és a csődbűncselekmény egy olyan kategóriába tartozik, melynek ügyészi gyakorlata is elég gyakran változott.

A felszólítások, tértivevények, a feljelentések nagy részében már megtalálhatók. A hitelezői igénybejelentések és ezek mellékletei feltételezem, hogy ezek is megtalálhatóak a felszámolóknál, hiszen vizsgálni kell, hogy a bejelentett hitelezői igény alapos-e vagy sem. A csődbűncselekmény nyomozása során elengedhetetlen a fizetéképtelen helyzet beálltának megállapítása. Egy cég akkor fizetéképtelen, amikor pillanatban a tartozási meghaladják a vagyonát. Nélkülözhetetlen a lejárt esedékességű tartozásainak vizsgálata. Ha ezt a felszámolóktól nem kapjuk meg, akkor egyenként kell a hitelezőket megkeresni, ami nem ritkán 10-15 hitelező. Ez eléggé elhúzza a bizonyítási eljárást.

Bírósági végzés kézbesítésének vizsgálata: Amennyiben a felszámolók rendelkeznek a bírósági végzés kézbesítésének igazolásával, akkor azt is csatolják a feljelentésük mellé.

Környezetvédelmi felügyelőség felé történő bejelentés vizsgálata – ez megtörtént-e? Ha a bejelentési kötelezettséget a gazdálkodó teljesítette, akkor nyilván tudomást szerzett a felszámolási eljárás elrendeléséről.

Gyakran előfordul, hogy a nyomozás során derül ki, igaz, hogy az adós gazdálkodó cég képviselője nem adta le a csődtörvényben meghatározott, záró mérleget, beszámolót, viszont a felszámolóval felvette a kapcsolatot. Amikor gyanúsítottként kihallgatjuk, ő ezzel védekezik. A feljelentés mellékleteként ezzel nem találkozunk. Megint kihallgatjuk a felszámolót, hogy történt, kivel beszélt, akivel beszélt, az mit ígért? Fordítva is előfordult, hogy a felszámolót felhívta a cég képviselője, ígéretet tett az iratok leadására, viszont ezt nem teljesítette. Mivel az iratok alapján nem tudtuk azt megállapítani, hogy értesült-e a felszámolói eljárásról vagy sem, mert nem vette át sem a bírói értesítéseket sem a felszámolóét. Ezért a felszámoló vallomására hagyatkozva gyanúsítjuk meg az elkövetőt. Ilyenkor védekezik azzal a gyanúsított, hogy ő nem beszélt a felszámolóval, nem ígért neki semmit. Ha ilyen van, erről vegyenek fel egy jegyzőkönyvet, rögzítsék, írássák alá a cég gazdálkodójával: ki volt bent önöknél, ki mit ígért az eljárás során.

A csődbűncselekmény bizonyítása ügyészi állásfoglalás szerint: azzal nem valósul meg a bűncselekmény, ha a mérlegben vagyontárgy van feltüntetve, és ezt nem adja át a gazdálkodó. Csődbűncselekmény az, amikor egy plusz magatartást tanúsít, ami a vagyon elvonására irányul. Ehhez be kell bizonyítani ezt a plusz magatartást. Ezekben az esetekben ki kell menni a

gazdálkodóhoz, és felszólítani, hogy adja át ezeket a vagyontárgyakat. Ha nem engedik be, vagy nem adja át a tárgyakat, ez már egy plusz magatartás, amire a csődbűncselekményt megvalósította. Volt olyan eset, amikor feltételezhető volt, hogy a vagyontárgy az ingatlanon lesz. A felszámolóval közösen kimentünk, és nem házkutatási jegyzőkönyvet vettünk fel, hanem egy szemle keretében rögzítettük, hogy a vagyonelemek ott találhatóak. Ezt lefényképeztük, erről a felszámoló is tudomást szerzett. S onnantól a felszámoló kötelessége volt, hogy onnan elszállítsa, amennyiben értékesíteni akarja. Nem lehet kötelezni az adós gazdálkodót arra, hogy a saját költségén elszállítsa a felszámolóhoz a vagyonelemeket. Az nem bűncselekmény, hogy nem adja át. **Tárgykörözést** csak abban az esetben rendelhetünk el, ha az bizonyítási eszköz, vagy vagyonelkobzás vagy elkobzás alá esik. Ezek a tárgyak a csődbűncselekmény bizonyításához nem szükségesek, erre nem tudjuk elrendelni a körözését. Ha a körözését elrendeljük, ezt a nyomozást befejezzük, vádemelési javaslattal megküldjük az ügyészség felé, melyről születik egy bírói döntés. Ha utána meglesz a vagyontárgy, nekem nem lesz olyan eljárásom, amibe bele tudom illeszteni, hogy mit kezdjek azzal a vagyontárggyal, van hogy esetleg már a felszámolási eljárás is befejeződött. Bűncselekményi eljárás során azt foglalhatom le, ami a bűncselekmény bizonyításához szükséges. Míg a csődbűncselekmény bizonyításához nem szükséges a vagyontárgy megléte, ezért nem indokolt a körözés elrendelése. Ha kimegyek házkutatást tartani, és ott van egy vagyontárgy, akkor azt lefoglalom, is kiadom a felszámoló részére.

Azért kell a felszámolókat tanúként kihallgatnunk, mert nagyon sok olyan részletet kell tisztáznunk, ami a feljelentésből és a mellékleteiből nem derül ki. Az ügyészség is megköveteli ezt. A saját kollégáinkat is ki kell hallgatnunk tanúként. Ez egy bizonyítási eszköz. Ahol szükséges a kihallgatás, ott nem tudunk ettől eltekinteni. Most, hogy változtak az illetékességi szabályok, ha Önök közül Budapesten kellene valakit kihallgatni, nyilván nem fognak Budapestre idézést kapni, azt elvégezzük megkeresés alapján. Ez plusz terhet nem fog önöknek jelenteni.

Az adminisztratív kötelezettség megszegése, ha valaki nem adja le az iratokat. Ez nem biztos, hogy büntetőjogi szankciókat kell, hogy maga után vonjon. Ha a csődtörvény ezt megfelelő összeggel szankcionálná – büntető szakaszban sem kap többet, akkor valóban egy eljárást ki lehetne iktatni ebből.

Vagyon vizsgálata: a hitelezői igények bekérése szükségünk van, hiszen a fizetéseképtelenségi eljárás megindításához elengedhetetlen. Fizetéseképtelen helyzetben elkövetett vagyonkimentés csődbűncselekmény, vagy vagyonkimentési helyzetet idéz elő. Ha van egy multinacionális cég, és elfelejti befizetni az 5000,- Ft.-os telefonszámláját, és az 60 napon túli tartozássá válik, nyilván azért a cég nem lesz fizetéseképtelen, felszámolása nem lesz elrendelve. A vagyonkimentés időpontját kell vizsgálni, mert ha az fizetéseképtelen helyzetben következett be, vagy azzal a vagyonkimentéssel került a gazdálkodó fizetéseképtelenségi helyzetbe, ekkor valósul meg a csődbűncselekmény.

Nem tudom, hogyan szokták vizsgálni a vagyon meglétét a felszámolók. Gondolok itt arra, amikor a gépjármű nyilvántartó bekérése alapján, gépjárművel rendelkezik a vállalkozó, de arra az APEH még a tavalyi évben elrendelte a lefoglalását. Olyankor megkeressük az APEH-t, hogy sikerült-e a végrehajtási eljárás során értékesíteni ezt az autót vagy sem. Ezekben az ügyekben szintén plusz köröket futunk.

A vagyon felkutatását eredményezheti a **társasági adóbevallás beszerzése**. Előző évi társasági adóbevallásban esetleg milyen vagyonelemek lehetnek. Nem tudom, a bankszámlakivonatokat vizsgálják-e, legalább az első lejárt tartozás keletkezéséről.

A Cstv. azt írja elő, **hogy ügyvezetőnek mi a kötelezettsége:** az ügyvezetőnek kell megjelenni, neki kell hozzám eljönni. Úgy gondolom, ha egy kötelezettséget előír a törvény, azt nem nekem kell számon kérnem, hanem neki kell teljesíteni. A probléma ott kezdődik, hogy hiába küldjük ki a leveleinket, ezekre nem válaszolnak.

Debrecen, 2011.04.19.